

100

GİRİŞİMCİ ÇOCUKLAR NASIL YETİŞTİRİLİR?

Hayatta başarılı olmaya hazır,
kendine güvenen, becerikli ve
dirençli çocuklar yetiştirmek



100

JODIE COOK ve DANIEL PRIESTLEY

Çeviren: Nilüfer Şen

100



Translated from the English Language edition of How To Raise Entrepreneurial Kids by Jodie Cook and Daniel Priestley, originally published by Rethink Press. This edition arranged Kayı Telif Hakları Ajansı. Copyright © 2020 by Jodie Cook and Daniel Priestley. Turkish translation Copyright © 2023 by Sola Unitas. All rights reserved.

Tüm hakları saklıdır. İngilizce orijinali Rethink Press tarafından “How To Raise Entrepreneurial Kids” adıyla yayımlanmıştır. Bu eser Kayı Ajans aracılığıyla alınmıştır. Bu eserin çeviri sorumluluğu Sola Koç. Eğ. Dan. Hiz. A.Ş.’ye aittir. Bu kitabın hiçbir bölümü yazılı izin alınmadan kopyalanamaz ya da çoğaltılamaz.

SOLA UNITAS - SOLA KIDZ

Fetih Mah. Tahralı Sok. Kavakyeli İş Merkezi

No: 7/E İç Kapı No: 16 Ataşehir/İstanbul

Telefon: 0212 939 76 52 - E-posta: solaunitas@solaunitas.com

www.facebook.com/solayayinlari

www.twitter.com/solaunitas

www.instagram.com/solaunitasyayinlari

www.instagram.com/solakidz

<https://kitap.solaunitas.com>

ISBN: 9786256974203

Yayıncı Sertifika No: 45798

1. Baskı: İstanbul 2023

İmtiyaz Sahibi: Umut Kısa

Genel Yayın Yönetmeni: Buket Konur

Çeviren: Nilüfer Şen

Editör: Ayşegül Yazmacı

Redaksiyon: Ogün Özdemir

Son Okuma: Gülnur Gözübek

Mizanpaj: Özkan Köse

Kapak Tasarımı: Özkan Köse

Örjinal Adı: How To Raise Entrepreneurial Kids

BASILDIĞI YER

Deren Matbaacılık Ambalaj Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

Yakuplu Mah. 194 Sok. 3. Matbaacılar Sitesi No: 337/338 Beylikdüzü/İstanbul

Sertifika No: 47881

© Bu kitabın tüm yayın hakları Sola Koç. Eğ. Dan. Hiz. A.Ş.’ye aittir. Yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen hiçbir yolla kopya edilemez, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

GİRİŞİMCİ ÇOCUKLAR NASIL YETİŞTİRİLİR?

Hayatta başarılı olmaya hazır, kendine güvenen,
becerikli ve dirençli çocuklar yetiştirmek

JODIE COOK ve DANIEL PRIESTLEY

Çeviren: Nilüfer Şen



İÇİNDEKİLER

<i>Önsöz</i>	7
<i>Birleşmiş Milletler Uyum Süreci</i>	12
<i>Giriş</i>	15
<i>Bu Kitap Nasıl Kullanılmalıdır</i>	23

Bölüm 1: Girişimcilik Zihniyeti **25**

Ailenin Uyumlanması	29
Finansal Modeller	34
Büyük Düşünmek	39
Bağımsızlık	44
Kendine Güven	49
Uyarlanabilirlik	55
"Normal" Nedir?	60
Büyük Amaçlar	65
Bağlılık (Adanmışlık)	69
Kontrolünüzde Neler Var?	73
Şikâyet Etme	76

Bölüm 2: Girişimcilik Becerileri **79**

Alıştırma	84
Fikirler Hakkında Düşünmek	89
Bir İşletme Neden Vardır	94
Arz ve Talep	98
Yansıma	103
Geleceği Planlamak	107
Telefon Kullanımı	111
Takvim Belirlemek	115
Sorumluluk	118
Yabancı Dil Öğrenimi	123

Kodlama	129
Elindekini En İyi Şekle Getirmek	135
Satış Yapmak	139
Pazarlık Yapmak	144
İkna Konuşması	149
Başkalarının İhtiyaçları	154

Bölüm 3: Girişimcilik Fırsatları **159**

Karar Verme	165
Strateji	170
İş Deneyimi	174
İş Projeleri	181
Sosyal Medya Yönetimi	185
Uygulamada Satış	190
Hizmetler	196
Spor	201
İş Planlaması	205

Bölüm 4: Mentor Ebeveyn **209**

Dikkat Süresi	216
Etiketleme	221
İş ve Para Hakkında Pozitiflik	226
Hata Yapmak	232
Fikirlerini Dinlemek	235
Okulun Yanı Sıra Girişimcilik Düşüncesi	239
Okumak	243
İlham Verici Şarkılar	249
Aile Üyeleri	253
Örnek Liderlik	258
Sonsöz	263
Teşekkür	268
Yazarlar Hakkında	269

ÖNSÖZ

JODIE

Her şey 2012’de başladı. On bir girişimciyle birlikte, Londra’da lüks bir Mayfair ofisinde, uzun bir toplantı odası masasının etrafındaydım. Yirmi iki ila otuz bir yaşları arasındaydık ve işlerimiz çok farklıydı ama oldukça başarılıydık.

Her birimiz girişimlerimize 1.000 sterlinden daha azıyla başlamıştık ve bu masanın etrafındaydık çünkü yeni başlayanlar için bir devlet kredisi programının temsilcileri olmaya davet edilmiştik. Programın sunduğu krediler küçüktü, bu nedenle hikâyelerimiz, sermayeden bağımsız olarak bir iş kurmanın ve büyütmenin mümkün olduğunun kanıtı olarak sergilenecekti.

Görüşmeye, iş insanı ve eski Dragons’ Den ejderhası James Caan başkanlık etti. Masanın etrafında dolaşırken, her girişimciden hikâyesini anlatmasını istedi. Hikâyeler, kurulum yolculuğunu, işletmenin boyutunu, her şirketin müşterilerine ve işe aldığı kişilere nasıl hizmet ettiğini içeriyordu.

Sıra bana geldiğinde, sosyal medya ajansımı bir yıldır yönettiğimi ve ilk iki ekip üyemi işe aldığımı söyledim. O zamanlar odadaki en küçük çaplı iş benimkiydi. Diğerlerinin çoğunun ciddi anlamda etkileyici şirketleri vardı.

Herkesi dinledikten sonra, gözle görülür şekilde etkilenmiş olan James Caan gruba, “Merak ediyorum da, on ikiniz arasında kimin kendi işini kuran bir ebeveyni var?” diye sordu. Elimi kaldırdım çünkü annem on beş yıldır serbest meslek sahibiydi. Ben okuldayken, kurumsal dünyadan ayrıldıktan sonra, pazarlama danışmanlığına başladığını hatırladım.

Benzer deneyime sahip bir ya da iki kişi daha olabileceğini tahmin etmiştim ama şok içinde odaya baktım ve on iki kişiden on birinin ellerini kaldırmış olduğunu gördüm; on ikide on bir.

Az önce ortaya çıkardığımız şeye hayret ederek masanın etrafında birbirimize bakarken, bunu dikkat çekici kılanın parayla ilgili olmadığını fark ettim. Bin sterlinden daha az sermayeyle bir iş kurduğumuz için oradaydık. Başka bir şey olmalıydı.

Bu karşılaşma, girişimcileri yaratan etkileri araştıran yolculuğumun başlamasına neden oldu. İşime başladığım ilk yıl, okuldan tanıdığım hiç kimsenin kendi başına iş kurmadığının farkındaydım. Esas olarak yüksek öğrenim görmüşler veya kurumsal kariyer basamaklarını tırmanmışlardı. Kendileri için istedikleri şeyin bu olup olmadığını bilmiyordum ve onların da bilmediklerini hissettim.

Asla kendi işini kuramayacaklarına, terfi isteyemeyeceklerine veya iddialı hedefler belirleyip bunları başarmak için çalışamayacaklarına gerçekten inanan insanlarla tanışıyordum. Yolculukları için başarının ve amaçlı işler yapmanın sözkonusu olamayacağına inanıyorlardı. Kendilerini hafife alıyorlardı. Gerçekte yapmak istediklerini başarmaktan veya yapmaktan kaçınıyorlardı. Bunu hiç anlayamıyordum.

Bu noktadan sonra yaptığım araştırma, rol modellerini, birinin girişimci olabileceğine inanmasını sağlayan kapsayıcı faktör olarak görmeme yol açtı. Girişimci bir rol modeli olan çocuklar, bunun kendileri için mümkün olduğuna inanırlar; olmayan çocuklar, inanmazlar. Bu kadar basit. Artık bundan daha fazlası olduğunu bilsem de, o zamanlar odak noktası buydu.

Kocamı da bu göreve dahil ettim ve çocuklar için girişimci rol modellerinin yer aldığı hikâye kitapları yaratmaya başladık. Kitap basmak ya da satmak hakkında hiçbir şey bilmiyorduk ama her aşamada sloganımız “Ne kadar zor olabilir ki?” oldu. Kitap yazmak mı? Tabii ki. Bir illüstratör, editör, yazar mı arıyorsunuz? Kolay. Kitapları mağazalarda ve Amazon’da satmak mı? Onları Birleşik Krallık’taki her okula tanıtmak mı? Sorun değil.

Ebeveynlerinde girişimci bir rol modeli yoksa, okuyucuların ilham alabilecekleri ve taklit edebilecekleri, ilişkilendirilebilir rol modeller oluşturmak istedik. Kitapların girişimcilikle ilgili davranış ve zihniyeti geliştirmesini istedik, böylece okuyucular bunu gelecekleri için uygun bir seçenek olarak görecekler. Kitaplar, bir işe nasıl başlanacağına dair kılavuzlar değil, kurgusal hikâyelerdi. Talimat yerine örnek olarak yol gösterdiler.

Dört hikâye kitabı, bir öğretmen kılavuzu ve daha sonra bir aktivite paketinin ardından misyonumuz izleyiciler arasında yankı uyandırdı. 100.000 kopya sattık. İyi bir konumdaydık. Velilerden düzenli olarak aldığımız geribildirimlerde, kitaplarımızı okumayı, çocuklarının zihninde bir “uyandırma zili” olarak tanımladılar.

Çocuklarının, sorunların kendilerini yenmesine izin vermekten, engelleri üstesinden gelinmesi gereken eğlenceli zorluklar olarak görmeye geçişlerini izlediklerini söylediler. Bir zamanlar can sıkıntısından şikâyet etmiş olsalar da, şimdi ne yapabilecekleri konusunda pek çok fikirleri vardı.

Hikâyeye bağlı rol modeller üzerlerine düşeni yapıyorlardı. Kitaplar, girişimcilerin temel özellikleri olan pozitiflik, yaratıcılık, beceriklilik ve esneklik gibi davranış değişiklikleri yaratıyordu.

Clever Tykes hikâye kitaplarına verilen destek şaşırtıcıydı. Altı ila dokuz yaşındaki çocukların ailelerinden ve eğitimcilerinden, kitapları okuduktan sonra çocuklarının davranışlarındaki olumlu değişiklikleri fark eden sürekli geribildirimler, yapabileceğimiz daha çok şey olduğuna inanmamı sağladı.

2018 yılında girişimci çocuk yetiştirme konulu bir makale için araştırma yaparken izleyicilerimize iki soru sordum:

- Girişimci çocukları nasıl yetiştiriyorsunuz?
- Girişimci olmak için nasıl yetiştirildiniz?

Soruları ayrıca, birkaç yanıt daha alabileceğimi düşünerek, Help a Reporter Out’a da (HARO)* ekledim. Ardından, hikâ-

* Help a Reporter Out, gazetecilerin halktan geribildirim almalarını sağlayan çevrimiçi bir hizmettir. (e. n.)

yelerini paylaşan insanlardan 500 yanıt geldi. Sırlarını keşfetmek için haftalarca bunlara göz gezdirdim.

Hikâyeler inanılmazdı. Katkıda bulunanlar, farklı geçmiş deneyimlere sahipti ve dünyanın her yerinden geliyorlardı. Her yanıt, ayrıntılı bir içgörü, dokunaklı bir hikâye içeriyor veya bir şey hakkında farklı bir düşünme biçimi sunuyordu.

Hepsi, yolculuklarında, ebeveynlerine veya başka bir şekilde rol modellerine yoğun şükranlarını dile getirdiler. En önemlisi, eyleme geçirilebilir mesajlar içeren hikâyeler anlattılar. Yanıtların çoğunda, yazarlar yazarken aydınlanma yaşıyor gibiydi: “Evet, bu vardı!” “Evet, bu da!”

Bazı hikâyeler kendi yolculuğumla paralellikleri içeriyordu. Şiddetli bir bağımsızlık duygusuyla büyüdüğümü düşündüm. Annem kendim için bir şeyler yapmam adına beni teşvik ederdi; doğru cevabı bulmak ve buna bir şans vermek için.

Dört yaşındayken seyahatler için kendi bavulumu hazırlıyordum. Yedi yaşıma geldiğimde kendi diş hekimi ve doktor randevularımı alıyordum. Belki de bilinçaltında girişimci olmak için yetiştirildim. Belki benim hikâyemde de sırlar vardı.

O anda, dolup taşan gelen kutumun muhtemelen şimdiye kadar var olan en derin, en çeşitli ve kişisel girişimcilik eğitimi koleksiyonlarından birini içerdiğini fark ettim. Tam orada, 500 e-postada, yalnızca dünyanın her yerindeki girişimcilerin nasıl yetiştirildiğine dair yanıtımız yoktu. Ayrıca geleceğin girişimcilerini yetiştirebileceğimiz yöntemleri de içeriyordu. Bu önemliydi.

Aldığım gönderiler, bir blog yazısı için çok fazlaydı. Bir hareketin başlangıcını ve bu alanı çevreleyen tartışmalara önemli bir katkı sağladılar. Bir kitaba dönüştürülmeleri gerekiyordu ve tam olarak konuya dahil edilecek kişiyi tanıyordum. Fikrimi sunmak için Daniel’ı aradığımda, İsveç’in Stockholm kentindeydim. “Girişimci çocuklar nasıl yetiştirilir?” dediğimde, “Ben varım. Neye ihtiyacın var?” diye yanıtladı.

Daniel birkaç nedenden dolayı bu kitap için mükemmel bir ortaktı. Girişimcilik hızlandırıcısı 3.000 girişimci ile çalıştı. Girişimcilik yolculuğu üzerine dört kitap yazdı ve kendi üç çocuğunu yetiştiriyor. Bir ebeveynin bakış açısından, söylediği veya yaptığı her şeyin çocukları üzerindeki etkisini bilinçli olarak düşünüyor.

Bunu araştırmamın ve girişimcilerden, ebeveynlerden ve öğretmenlerden edindiğim bilgilerle birleştirmenin, yayılacak fikirleri içeren bir kitap oluşturacağını biliyordum. 2012'den beri hayran olduğum bir konsept ve kendi hikâyemden yola çıkarak birinin geleceğinde ne gibi bir fark yaratabileceğini biliyorum.

Kendi kararlarımı güvenle vermeme, kendi hedeflerimi belirlememe ve ne olursa olsun karşıma çıkan zorlukların üstesinden gelmemi mümkün kılacak şekilde beni yetiştirdikleri için aileme sonsuza dek minnettar olacağım.

Geleceğin girişimcilerini ve liderlerini yukarıda açıklanan özelliklerle donatmanın ve büyük amaçlar oluşturmanın çözümünün, girişimcileri yetiştirme yöntemlerini paylaşmaktan geçtiğine inanıyorum. Birinin geçmişini kontrol edemeyiz ancak herkes için fırsat eşitliği yaratabiliriz ve birinin geçmişinin geleceğini belirlemesine engel olmak için eğitimi kullanabiliriz. Umarım bu kitabı seversiniz.

Girişimci çocuklar yetiştirmek, dünyayı iyileştirme gücüne sahip liderler yetiştirmektir. Amaç, çocuklarınızı çocuk girişimciler hâline getirmek değil, onlara bir şeyleri değiştirmeleri için güven, beceri ve fırsatlar vermektir.

Her ebeveyn, çocuğunun mutlu ve başarılı bir geleceğe sahip olmasını ister. Sorun řu ki, onları hızla değişen dünyaya hazırlamak sanıldığı kadar kolay değil. İş kavramının biçim değiştirdiği bugünlerde, çocuğunuzu geleceğe hazırlamak aynı zamanda onun girişimcilik becerilerini desteklemektir.

Girişimci Çocuklar Nasıl Yetiştirilir? çocuğunuzun ne olursa olsun başarılı ve mutlu olmasını sağlamak için sizlere birçok beceri ve deneyim sunuyor. Düşündürücü fakat eyleme geçirilebilir fikirlerle dolu bu kitap sayesinde, çocuğunuzla birlikte hem öğrenecek hem eğleneceksiniz!

Daniel Priestley, Avustralya, Singapur ve İngiltere’de birçok başarılı işe imza atmış bir girişimcidir. Kendisi aynı zamanda çoksatan *Girişimci Devrimi, Herkesin Aradığı Kişi, Başarılı Girişimcinin 24 Varlığı* kitaplarının yazarıdır.

Jodie Cook, Forbes’un 2017 yılında “30 Yaş Altı 30 Sosyal Girişimci” listesinde yer alan girişimci ve yazardır. Hâlihazırda, girişimcilik, mutluluk ve sosyal medya üzerine kitaplar ve makaleler yazmaya devam etmektedir.